Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 226. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 26, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 26-го ЛИСТОПАДА 1996 р. Ч. 226. РІК CIII.

ХДПУ відбула з'їзд в Києві

Київ (ХДПУ). — Понад 600 делегатів з усіх областей України прибули на 3-ій З'їзд Християнсько-Демократичної Партії України, який відбувся в Києві 16–17-го листопада ц. р. З'їзд вніс зміни та доповнення до проєктів нових редакцій програми та статуту ХДПУ згідно з прийняттям нової Конституції України.

Вищий форум християн-демократів вітали представники братніх партій Італії, Чехії, Польщі, Росії, Грузії, Бельгії, Швайцарії, Німеччини, Европейського союзу жінок та багато інших. У своєму виступі голова ХДПУ проф. Віталій Журавський, якому 41 рік, підкреслив, що напередодні нових виборів важливо створити коаліцію демократичних партій, які представлені у Вер-ховній Раді України. Та-кож В. Журавський опри-люднив політику партії щодо соціяльного захисту населення, прав людини та захисту прав і законних інтересів підприємницької діяльности.

Сьогодні у Верховній Раді партію представляють дев'ять народних депутатів.

У своєму виступі на з'їзді канадський професор Любомир Луцюк сказав про важливість впливу ХДПУ на стабільність демократичних процесів в Україні і закликав делегатів не забувати про минуле України, щоб досягти достойного життя у майбутньому. Його привітання радо зустріла молодь, яка у великій кількости була представлена на з'їзді. Проф. Луцюк закликав молодь зміцнювати незалежність України.

З'їзд привітав Президент України Леонід Кучма. Вітання Президента зачитав Віктор Андріянов, заступник начальника Управління внутрішньої політики Адміністрації Президента.

Пропонують механізм виведення російських військ

Київ. — Серед народних депутатів розповсюджено звернення до голови Верховної Ради України Олександра Мороза від голови Комісії у закордонних справах і зв'язках з СНД Бориса Олійника і голови Комісії з питань оборони і державної безпеки Володимира Мухіна.

У зверненні, зокрема, є прохання винести на розгляд Верховної Ради України проєкт закону України про терміни виведення військових формувань Російської Федерації з території України та умови їх тимчасового перебування на території України. Цей проєкт випрацюваний і вноситься в порядок законодавчої ініціятиви народними депутатами України Борисом Олійником (Комуністична фракція), Ігорем Осташем, Євгеном Жеребецьким, Вячеславом Білоусом (група "Реформи"), Борисом Кожиним (фракція Народного Руху України).

Пропонується встановити кінцевим терміном тимчасового перебування військових формувань Російської Федерації на території України 1-го січня 2000 року. Місця тимчасового перебування військових формувань Російської Федерації на території України до їх повного виведення обмежується інфраструктурами севастопольської військово-морської бази ВМС України виключно в межах двох бухт Севастополя. Пропонується встановити, що тимчасове перебування військових формувань Російської Федерації у визначених місцях на території України здійснюється лише на умовах винайму.

В законі також пропонується записати, що "місця розміщення військових формувань України

(Закінчення на стор. 3)

Росія випрацьовує пляни відновлення СССР

Москва. — П'ять років після розвалу СССР російські урядові продовжують випрацьовувати пляни відновлення колишньої імперії, повідомила 21-го листопада УНІАР.

Рада зовнішньої та оборонної політики Росії підготувала доповідь, у якій розглядає шанси відтворення колишнього Совєтського Союзу на початку наступного століття у вигляді конфедерації, поінформував один з авторів цієї доповіді Сєргєй Караганов, який є також головою даної установи і членом президентської ради.

За його словами, до нового утворення з великою ймовірністю увійдуть Росія, Білорусь, Казахстан, Киргизія, Таджикістан і Вірменія. Трохи менша ймовірність того, що до союзу приєднається Україна, Узбекістан, Грузія і Молдова. Ще менше надій на приєднання Азербайджану і Туркменістану. Ймовірність приєднання Латвії мінімальна, але така можливість не виключається. На Естонії і Литві, за словами С. Караганова, взагалі можна поставити хрест — вони не захочуть мати нічого спільного з новим утворенням. У доповіді припускається, що у межах СНД може виникнути об'єднання типу Британського Коммонвелту.

(Закінчення на стор. 3)

Б. Клінтон зустрічався з Дж. Земінгом

Маніла, Філіппіни. — У філіппінській столиці відбулася зустріч президента З'єднаних Стейтів Америки Билла Клінтона з президентом Китайської Народної республіки Джіянгом Земінгом.

У висліді зустрічі лідерів двох країн прийняли рішення, що протягом двох найближчих років ЗСА і Китай проведуть дві консультації на найвищому рівні. Американську делегацію в Пекіні очоолюватиме віцепрезидент Ал Гор. Він відвідає Пекін у першій половині наступного року.

Пресовий секретар Білого Дому Майкл МекКирі схарактеризував атмосферу на американсько-китайських переговорах як „дуже поважну і конструктивну". Він повідомив, що президент Б. Клінтон висловив своє занепокоєння станом людських прав у Китаї, але при цьому не висунув ніяких конкретних вимог. На думку американського керівника, близьке майбутнє чекає від нього особистих зусиль для нормалізації американсько-китайських стосунків.

Президент Б. Клінтон визнав, що під час його другої каденції на найвищому державному пості зовнішня політика відіграватиме все більшу ролю, а взаємини з Китаєм займатимуть одне з чільних місць у цій політиці.

П. Лазаренко контролює надходження до бюджету

Київ (УНІАР). — Тут 19-го листопада, під головуванням прем'єр-міністра Павла Лазаренка відбулося четверте засідання Комісії, яка покликана забезпечити сплату податків та інших обов'язкових платежів і ефективне використання бюджетних фондів. Участь взяли керівники обласних фінансових управлінь та податкових організацій.

Учасники засідання проаналізували причини недостатньої праці фінансових органів та державних податкових адміністрацій. За 10 місяців цього року до бюджетів усіх рівнів надійшло понад 23 блн. гривень, тобто 67 відс. до затвердженних у державному бюджеті на 1996 рік.

Втрати державного і місцевих бюджетів досягли 6 блн.гривень, з яких 4.6 блн. гривень — державного бюджету. Причинами втрат є: зменшення виробництва — 0.6 блн. гр.; зростання дебіторської заборгованости — 1.2 блн.гр.; недоїмки — 1.3 блн.гр. Значну заборгованість перед державним бюджетом допустили місцеві органи влади. Вона становить понад 415 млн. гр. Автономна Республіка Крим заборгувала близько 115 млн. гр., Київ — 76 млн. гр., Львівська область — 50 млн. гр., Луганська — 39 млн. гр. та Київська область — 33 млн. гр.

Майже третина прибутків державних підприємств використовується на невиробничі потреби, в тому числі на придбання імпортованих меблів, автомобілів.

Піддано серйозній критиці міністра фінансів Валентина Короневського, який не зумів забезпечити чіткої контролі за витратами бюджетних установ.

Комісія доручила відповідним міністерствам і обласним та міському адміністраціям негайно проаналізувати працю галузей і підприємств, які не сплатили податків та інших обов'язкових платежів. На підприємствах-боржниках до кінця року мають бути встановлені автоматизовані системи фіксування даних про їхню діяльність.

Депутатів-сумісників позбавили уповноважень

Київ. — Київський міський суд постановив, що 38 депутатів, які все ще займають пости в Уряді, не можуть бути парляментаристами, повідомив 19-го листопада „ОМРІ Дейлі Дайджест", покликаючись на українське телебачення.

Голова Верховної Ради Олександер Мороз звернувся до суду за цим рішенням після того, як депутати, включно з міністром довкілля Юрієм Костенком і заступником міністра закордонних справ Антоном Бутейком, відмовилися визначитися між працею в парляменті і Уряді. Суд постановив, що парляментарці порушили нову Конституцію, яка забороняє сумісщення парляментарних і урядових постів.

Позбавлені своїх уповноважень депутати звернулися тим часом до генерального прокурора з проханням притягнути О. Мороза до відповідальности за зловживання владою, стверджуючи, що він одноосібно не має права звертатися до суду у таких справах. Депутати також твердять, що дії голови парляменту були політично вмотивовані і що він дивиться крізь пальці на лівих депутатів, які все ще зберігають високі пости у приватному секторі.

О. Мороз заявив, що цією справою повинен зайнятися Конституційний суд.

Президент і прем'єр зустрілися з депутатами

Київ (УНІАР). — У четвер, 21 листопада Президент України Леонід Кучма зустрічався з керівниками груп і фракцій Верховної Ради.

На зустрічі Президент Леонід Кучма і голова Уряду Павло Лазаренко виклали свої пропозиції щодо бюджету та податкової політики. Зокрема йшлося про те, що Уряд підготував зміни до бюджету, які будуть представлені у Верховній Раді України. Леонід Кучма підкреслив, що Україна вперше вийшла на справжній збалансований бюджет, в якому доходи і видатки характеризують поліпшення економічної ситуації в країні. Відзначалося, що в бюджеті враховано стовідсоткове покриття заборгованости у зарплатній платі. Йшлося також і про залучення міжнародних фінансових організацій, їх становища, розуміння економічної ситуації в Україні і готовість збільшити покриття дефіциту бюджету.

Президент України зазначив, що як не шкода, а Україна змушена переглянути післясовєтську систему численних пільг, які існують в країні. На його думку, пільги мають отримувати лише ті громадяни, які дійсно на них заслуговують. Керівник держави зауважив, що у нинішній ситуації дуже важливо, щоб парлямент і всі депутатські фракції і групи зрозуміли, що наступний рік, відкриваючи перспективу від вирівнянняя економіки до повного її прогресу, робить абсолютно недопустимою гру в популярність. Ми хочемо, сказав Президент на зустрічі з керівниками депутатських груп і фракцій, бути відвертими у наших стосунках з Верховною Радою. Треба розуміти один одного для того, щоб будувати Україну.

Компенсуватимуть грошові заощадження, знецінені інфляцією

Київ. — Починаючи з наступного року Україна почне повертати своїм громадянам заощадження, знецінені внаслідок інфляції за останні п'ять років, повідомила УНІАР.

Верховна Рада 245 голосами „за" і сімома „проти" прийняла 21-го листопада закон про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України, який вступає в силу від дня оприлюднення. В другій статті закону зокрема сказано: „Держава зобов'язується забезпечити збереження і відновлення реальної вартости заощаджень громадян і гарантує їх компенсацію у встановленому порядку".

Закон постановляє, що за один карбованець люди отримають одну гривню п'ять копійок. Компенсація проводитиметься виключно в грошовій формі за рахунок фондів державного бюджету. Громадяни отримуватимуть гроші поетапно залежно від віку, суми вкладу та інших обставин, визначених законом. На 1-го жовтня 1996 року загальна сума заощаджень, які підлягають компенсації з боку держави, становила 131 блн. 960 млн. гривень.

Поверненню підлягають гроші, вміщені в Ощадбанку СССР та організаціях держаного забезпечення СССР до 2-го січня 1992 року, і фонди, вкладені в банках України в 1992-94 роках. Компенсуватимуть також державні цінні папери: облігації державної цільової безвідсоткової позики 1990 року, облігацій державної внутрішньої позики 1982 року, казначейських зобов'язань СССР і сертифікатів Ощадного банку СССР.

Чинність закону поширюється і на негромадян України, які мали заощадження в установах Ощадбанку СССР і організаціях державного забезпечення СССР, що діяли на території України.

Відзначатимуть референдум

Київ. — Президент України Леонід Кучма вважає, що святкування п'ятої річниці українського референдуму має відіграти важливу ролю у дальшій консолідації суспільства. Виходячи з цього, він схвалив низку заходів на відзначення пам'ятної дати.

До річниці референдуму відкриється після реконструкції Національна фільгармонія, в Маріїнському Палаці Президент України вручить нагороди групі наших співвітчизників. Президент доручив Урядові і органам влади на місцях підшукати можливість допомогти людям і вжити заходи, спрямовані на розв'язання життєвоважливих для громадян проблем.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗНАЙДЕНО ВЕЛИКЕ РОДОВИЩЕ ГАЗУ

ВЕРХОВИНА, Івано-Франківщина. — Тут виявлено велике родовище газу, запаси якого, за оцінками геологів, складають мільйони тонн, повідомила 22-го листопада УНІАР, покликаючись на агентство ІМА-прес. Щоб наладнати видобуток, потрібно лише знайти фонди на проведення науково-підготовчих та наступних монтажно-бурових робіт. Як відомо, Україна переважно імпортує газ з Росії і Туркменістану, заборгувавши їм за нього великі суми грошей. Наприклад, в цьому році Україна імпортуватиме з цих країн 70 блн. кубометрів газу, в той час як свого видобуватиме тільки 18.2 блн. кубометрів.

ЧУЖОЗЕМНІ ФІРМИ НЕ ПОСПІШАЮТЬ ВИВЧАТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

КИЇВ. — Не всі представництва чужоземних компаній в Україні використовують у спілкуванні з клієнтами українську мову — деякі з них далі надають перевагу російській, повідомила 21-го листопада УНІАР, покликаючись на дослідження Інституту Державности і Демократії. Згідно з дослідженням, всі працівники від секретарки до найвищого керівництва компаній Комп'ютерленд, Кебот, СК Джексон відповідали на запитання виключно російською мовою. А в таких компаніях, як Ремство, Ферреро, Епл Комп'ютер, Ай-Бі-Ем, Фуджі, Зірокс, Мазда і Ніссан російською мовою говорила переважна більшість працівників. Українською мовою послуговуються працівники фірм Кока-Кола, УТЕЛ, Діджітал Еквіпмент, Віннер Форд та Бейкер і МекКензі.

ЛІКВІДУЮТЬ КАРБОВАНЦЕВІ БАНКНОТИ

КИЇВ. — Державна комісія для проведення в Україні грошової реформи вирішила інвентаризувати вилучені з обігу карбованці до 2-го січня наступного року і після цього приступити до їх ліквідації, повідомила 21-го листопада УНІАР. Комісія, очолювана прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, постановила також, що громадяни, які з поважних причин не обміняли карбованці на гривні, зможуть це зробити до 25-го листопада в регіональних управліннях Національного Банку України за рішенням обласних державних адміністрацій. Після цього обмін можна буде зробити тільки у винятікових випадках. Рішенням також затверджено склад Міжвідомчої комісії з проведення інвентаризації та утилізації вилучених карбованців, а також порядок виконання цих операцій. В областях буде створено регіональні комісії.

КРАЩИМ АВІЯПІДПРИЄМСТВАМ НАДАВАТИМУТЬ СПЕЦІЯЛЬНИЙ СТАТУС

КИЇВ. — З метою підвищення конкурентноспроможности українських авіяпідприємств на міжнародному ринку транспортових послуг, Уряд надаватиме кращим з них статус національного повітряного перевізника. У постанові про створення цього статусу зазначено, що національним повітряним перевізником може бути авіяційне підприємство — юридична особа України, у якої понад 50 відс. належного майна перебуває у державній власності. Крім того, літаки, які використовує перевізник, мусять відповідати міжнародним технічним вимогам. Упродовж місяця Міністерство Транспорту і Антимонопольний комітет мають подати пропозиції щодо присвоєння статусу національного повітряного перевізника.

ЗБУДУЮТЬ ФАБРИКУ ОБРОБКИ БУРШТИНУ

РІВНЕ. — У першому півріччі наступного року тут збудують ювелірну фабрику обробки українського бурштину, повідомив голова обласної державної адміністрації Роман Василишин. За його словами, фонди на розбудову об'єкту надав Уряд. За попередніми прогнозами, щорічний прибуток підприємства складе 14.8 млн. дол.

ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ ОЗБРОЮЄТЬСЯ

КИЇВ. — Нещодавно створена Державна Податкова Адміністрація матиме тепер можливості і засоби для ефективного забезпечення сплати податків, повідомила 21-го листопада УНІАР. Уряд прийняв постанову, згідно з якою ДПА набуває майно, приміщення, озброєння, технічні засоби, організаційну техніку і транспорт, які перед тим належали підрозділам Міністерства Внутрішніх Справ, що боролися з кримінальним приховуванням податків. Постанова також визначає граничну чисельність працівників центрального управління і місцевих відділів ДПА. Податковій адміністрації доручено привести структуру і чисельність місцевих відділів у відповідність з кількістю платників податків, обсягами робіт і навантаженням.

ПАДАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЧАСОПИСІВ

КИЇВ. — Наступного року в Україні передплата періодичних видань різко впаде, повідомила 23-го листопада УНІАР, покликаючись на дані Комісії з питань законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації. Згідно з даними, розповсюдженими у Верховній Раді, за два місяці до початку нового року передплачено одну п'яту накладу газет, передплачуваних рік тому. На середину листопада число передплат україномовного варіянту газети "Голос України" становило 45,124 або 17.5 відс. порівняно з передплатою у першому півріччі цього року. Російськомовний варіянт передплачено у 14,351 примірникові або 21.5 відс. „Урядовий Кур'єр" — 24,283 прим. (14.4 відс.), місцеві видання — 1,456,000 (18.3 відс.), газети СНД — 24,100 (16.1 відс.). Очевидно, причиною зниження числа передплат є зрослі на них ціни.

ДІЇ КПУ 1944-1954 РОКІВ ВИЗНАНО ЗЛОЧИННИМИ

РІВНЕ. — Тут закінчився другий етап історично-правних слухань про діяльність Комуністичної партії на Рівненщині у 1944-1945 роках. На підставі архівних документів та свідчень про діяльність каральних та репресивних органів КПСС-КПУ учасники слухань встановили, що в області діяли терористичні загони совєтських партизан, пізніше загони Народного комісаріяту внутрішніх справ (НКВС), які займалися злочинною діяльністю щодо населення України. Їх завданням було розколоти, дезорганізувати і фізично знищити рух опору окупантам у роки війни. В наслідок терористичної діяльности одного лише "партизана" Миколи Кузнєцова в області розстріляно кілька тисяч невинних людей.

В АМЕРИЦІ

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ПРОТЕСТИ своїх спеціялістів збройної контролі, Уряд президента Билла Клінтона думає над тим, щоб облегшити двадцятирічну державну політику, котра в основному не допускала до того, щоб ядерна зброя могла попасти в руки терористів. Департамент енергетики має в пляні запропонувати, щоб плутоній з демонтованих ядерних бомб дозволити уживати як паливо у цивільних атомно-електричних станціях поки його викидати з радіоактивними відпадками. Схвалення пропонованого пляну буде кроком у знесенні існуючої пропасти між комерційними ядерними реакторами та державним естаблішментом ядерної зброї, котрий роками не допускав високої якости плутонію до цивільних рук з уваги на можливий риск його викрадення.

У СВІТІ

У ЗАГРЕБІ, СТОЛИЦІ ХОРВАТІЇ, в четвер, 21-го листопада, понад 100,000 осіб вийшли на центральну площу міста в протесті проти пляну закриття останньої незалежної хорватської радіостанції. Ще від часу проголошення незалежности в 1991 році в Хорватії такої масової маніфестації не було. Маніфестація була спокійною і після прохання керівників радіостанції 101 люди розійшлись. Справа в тому, що в середу, 20-го листопада, агенція видачі телевізійних і радієвих ліцензій відмовилась згаданій радіостанції видати дозвіл, кажучи, що їхні передачі є надто „політизовані". Одначе після четвергової маніфестації рішення змінено і радіостанція 101 продовжуватиме свої передачі як досі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Американський День Подяки — приклад Україні

Гарний звичай американського Дня Подяки сягає до самих початків перших імігрантів на американському континенті, котрий в 1621 році започаткували поселенці місцевости Плимут у Массачусетс і який традиційністю сягає до англійських осінніх фестивалів, що можна порівняти до українських обжинків.

У 1863 році День Подяки в Америці став офіційним державним святом і днем, вільним від праці, що його кожного року обходять в останній четвер листопада. У звичай його святкувань внесено Богослужіння та молитви подяки за цілорічний добробут і плоди. Крім того в його звичаєвих традиціях підкреслюється оті перші спроби північноамериканських тубильців-індіян простягнути дружню руку допомоги отим білолицим прибульцям у формі харчів — індика, кукурудзи і.т.п. Але не тільки харчами хотіли тубильці допомогти, вони простягнули дружню руку і намагалися дати до зрозуміння отим першим імігрантам, що готові з ними ділитися всіми багатствами широких просторів цієї країни.

Минули століття, в котрих американський нарід перейшов важкі випробування долі у людьми чи природою заподіяних нещастях, але старався не забувати гарного, глибоко гуманного звичаю простягнути допоміжню руку потребуючим. Як ті перші індіяни, американці готові завжди були поділитися своїми багатствами з тими, котрі їх втратили, або й їх ніколи і не мали. Не тільки багатствами матеріяльними, але в першу чергу духовними скарбами, свобідної думки, вислову, права на плекання своїх релігійних переконань і культури та дружнього співжиття з іншими. Ця свобода, здатність толерувати думку інших, багатогранність культури стали для Америки підвалинами справжнього демократизму і росту до могутности та багатства. Все це, однак, ніколи не перешкодило ростити і плекати американську окремішність, що базується на спільній інакшості. Впродовж століть країна вміло сплітала вінок своєї слави, прикрашуваний різноманітністю культур своїх громадян, але ніколи не забувала зазначувати оте поєднання в одне американське співжиття, співдію.

В Україні натомість її окупанти зуміли виелімінувати звичаєвий день обжинок з його традиційними піснями подяки Господеві за урожай та намагалися його замінити всякими штучними вигадками. Хто зна, може з роками мирного життя і в Україні обжинки були б обходжені з таким сантиментом вдячности за все, як і в Америці. Доля перерішила інакше. За це покутує народ України, бо втративши самобутню національну обрядовість, покищо не спромігся на нове, а все формальне не прийнялося, бо воно плитке і штучне.Новоосягнена незалежність українського народу та свобода її громадян мусять також мати сильні підвалини, щоб будувати вільну Україну, та бажання її громадян в цьому процесі бути допоміжними. Неправильно діють в Україні ті, що в ім'я демократії та свободи дають право на плекання культур всім громадянам України коштом витіснення властиво українського. Так, у незалежній Україні кожний громадянин має право бути собою, але ніхто — ні Уряд України, ні її іншомовні громадяни не мають права робити цього коштом віровизнання, культури чи мови України.

Український нарід, його Уряд, депутати і державні службовці в першу чергу повинні дбати про розвиток всього українського та не дозволяти всяким яничарам, видимим і невидимим, що позалишались у тьмі зневіри свого рідного я, використовувати демократичність державного устрою на те, щоб з незалежної держави України творити посміховище для світу. Бо як інакше можна думати, коли в парляменті незалежної України звучить чужа, неукраїнська мова, коли найцінніші пам'ятки української старовинної культури є в руках чужих, коли на початку шкільного року до дітей української школи в її столиці дружина президента звертається російською мовою, коли урядові делеґації України за кордоном домагаються неукраїнських перекладачів, а її офіційні урядові блянки написані ще дальше неукраїнською мовою.

Хотілося б за п'ять років існування незалежної держави Україна побачити хоч перші кроки в напрямі утвердження української ідентичности. Сьогодні багато говорять про демократичність України та можливості плекання культур її меншинам, а що з плеканням власного українського?

З наближенням американського Дня Подяки в цьогорічні молитви за всі ласки додаймо прохання про те, щоб молода незалежна держава Україна також започаткувала у листопаді свій власний український День Подяки, а не обходила тріюмфальні дні її колишніх окупантів.

Петро Часто

ПСЕВДОЕЛІТА РОСІЇ

I

Однією з вершин української національно-визвольної думки є її глибоке теоретичне обґрунтування ролі та значення провідної верстви у житті суспільства, держави, нації. Ця верства є соборними очима народу, його розумом і совістю. Без неї національний організм втрачає інтелектуальні і духові орієнтири, а з ними — і перспективу, і життєву снагу. Варто підкреслити, що до цієї істини прийшли ідеологи всіх українських національно-патріотичних сил, помимо партійних різниць і незгод щодо тактики визвольної боротьби. Ця істина є тим цінною і, власне, непромінальною, що її вистраждано у понад тривіковому змагу за волю, а не просто викладено на папір у затишних бюрах партійних функціонерів. Вона, отже, є об'єктивною фільософсько-політичною категорією, яку можна застосувати до будь-якого народу, його історії і головних соціяльно-психологічних та соціяльно-політичних тенденцій.

Загарбницькі тенденції

В тому числі й до російського народу. Історично росіяни були поневолювачами сусідніх етносів, загарбниками довколишніх земель, невмолимими денаціоналізаторами. За рахунок підкорення межових націй Росія розросталася і могутніла, однак в сутності своїй те розростання полягало у зовнішньому, фізичному збільшенні земельних просторів, перепомповуванні у свої надра чужих інтелектуальних і духових соків. У висліді багатьох сторіч завойовницької державної політики витворилася відповідна психологія: для пересічного росіянина розбухання імперії стало означати щось зовсім нормальне, природне, те, з чим пов'язувалося очікування все кращого майбутнього. Отже, можна говорити про специфічну російську етно-психологію, специфічну етно-ментальність: абсолютно однаковим імперіялістом відчуває себе як високий урядовий чиновник, так і мужик в останньому російському селі.

Загально-національна психологія і ментальність — це набагато підставовіші речі, ніж ідеологія чи партійно-політична програма. Ту чи іншу ідеологію може мати осібний суспільний прошарок, стан чи клан, тим часом етнопсихологія єднає усі прошарки і верстви. Історія засвідчує, що російська провідна верства — політичні і громадські діячі, письменники, філософи, публіцисти — за дуже малими винятками, віддавна заражена великодержавним шовінізмом.

І саме тут, в цьому неспростовному історичному факті, знаходимо відповідь на запитання: чому так сталося, що большевики, знищивши традиційний російський царизм і насильством запровадивши комуністичну ідеологію, залишилися такими самими великодержавниками і шовіністами, як і колишні царські сатрапи. Тому що і перші, і другі були органічними носіями однієї й тієї ж етнопсихології. У свою чергу, вона породила і генетично закріпила світогляд, згідно з яким російська імперія — це щось незнищенне, вічне.

Та ось вона розлетілася на друзки. Заскочені абсолютною несподіванкою, росіяни розгубилися, втратили звичний ґрунт під ногами — ні вперед, ні назад. От коли Росія потребувала еліти, здатної, нарешті, узгодити сенс існування своєї нації і своєї держави з вищим сенсом, з Божою справедливістю! От коли треба було, замість заплющувати очі на живу дійсність, мати мужність обернутися назад, подумати, що сталося і чому.Певна річ, це нестерпно боляче — обернутися і побачити ріки невинної крови, що її пролила імперська Росія. Тим часом росіяни інстинктивно сахалися власної історії, бо не були готові ні осягнути її об'єктивно, ні, тим більше, покаятися перед світом. Росія не мала властивої національної еліти — здорового розуму і чутливого до правди сумління, бо вже майже не мала й самої нації: отруюючи підкорені народи „совєтським інтернаціоналізмом", вона сама мусіла дихати тією ж отрутою. Але, повторюю, не в державній ідеології річ.

Російський аятолла

Зовсім не дивувало, що Горбачов, чільний партійно-совєтський функціонер — а поза тим — ніхто! — навіть після знаменитого незалежницького референдуму в Україні все ще закликав до „соціялістичного вибору" і „ленінського братерства народів" та до підписання договору про „оновлений Союз". Але ось озивається найбільший авторитет сучасної російської культури, російський „аятолла Хомейні" — Алєксандр Солженіцин. І що він каже? Може, повторює те, що писав раніше про ҐУЛаґ і про свою щиру повагу до українських політичних в'язнів, про своє захоплення їхньою моральною величчю у боротьбі за визволення свого народу? Російський духовий світоч ще може спромогтися на співчуття до українського в'язня, але коли той вже на волі і продовжує справу свого життя, росіянин, навіть найдуховніший, наймудріший, не може з ним солідаризуватися.У своїй апологетично-імперській праці „Як нам облаштувати Росію?" А. Солженіцин відпускає на волю прибалтійські республіки і середньоазійські, але не Україну. Україна, на його думку, мусить бути єдиним тілом з Росією і Білоруссю. Про українську мову, про етнічну окремішність українців А. Солженіцин висловлює такі вульгарні, дикі погляди, що вони пасували б хібащо екстремістові Жириновському.

І це вже не просто дивує, а стає страшно : як в Росії сходяться крайнощі! Щодо майбутнього імперії, щодо понищених імперією націй, то однаковісінько думають визнаний світом письменник А. Солженіцин і скандальний політик Жириновський. Ось що, водночас з лавреатом нагороди Нобеля, говорив „син росіянки і юриста" Жириновський наприкінці 1991 року в інтерв'ю для львівської газети „Молода Галичина": „Якщо Україна все ж продовжуватиме відділятися від Росії, то майбутнього в цієї держави не буде. Ви можете назвати хоч один період розквіту української держави? Не було його і не буде. Світ уже поділений, нові держави виникають у висліді світових воєн. Якщо Україна захотіла державности — значить, розпочалася третя світова війна".

Нова форма імперії

Ці два крайні сплески великодержавного шовінізму поперва не викликали в Росії резонансу, адже до того часу, до 1991 року, вже було так багато наговорено про „нову совєтську демократію", про оздоровлення міжнаціональних взаємин, про рівність і співробітництво на справедливих засадах, що російська інтелігенція у своїй масі ще не сміла відверто обстоювати понівний імперіялізм. Подруге, створення 8-го грудня 1991 року так званої Співдружности Незалежних Держав „старші брати" дуже правильно зрозуміли як нову форму імперії, вони ж добре знали, що президент Єльцин — кість від кости свого народу-завойовника. Шок, спричинений розпадом СССР, минув. Росіяни підвели голови і, побачивши, як завзято учорашні „менші брати" розбудовують власні незалежні держави, дуже нагнівалися. Найбільше їх образило те, що визволені народи не хотіли забути своїх трагічних національних історій — трагічних саме через прокляту російську імперськузахланність. А якщо українська чи литовська, чи чеченська історична пам'ять так дратує росіян — значить, вони ні трохи не змінилися, іншими словами, психологічно, ментально приречені повторювати своє минуле. Незважаючи на глибоку економічну кризу, жорстоку міжпартійну гризню, тотальну корумпованість владних структур, вивезення за кордони обкраденої держави більйонів більйонів долярів, Росія оговталася: над нібито різними партійними програмами запанувала спільна надія повернення втраченої могутности.І знову поряд з такими одіозними політиками, як Жириновський, генерал Макашов, лідер російських фашистів Баркашов, лідер Русского національного конгресу Анпілов, лідер „Пам'яті" Васильєв, лідер „комуністів-ленінців" Сажі Умалатова, бачимо й „цвіт" сучасної російської культури — відомих письменників Бєлова, Распутіна, Кунява, академіка Шафаревіча, кінорежисера Говорухіна, філософа Соболєва, десятки і сотні інших російських знаменитостей. Між першими і другими різниця тільки функціональна: перші з відвертою нахабністю закликають відновити імперію, другі — підводять під ці заклики „теорію", відповідний світоглядний фундамент. Не історичні провини імперії, не кривди проти вчорашніх рабів непокоять російську еліту, а тільки те, що ж слід було зробити, щоб СССР не занепав: у чому, мовляв, ми так тяжко помилилися, що десятки народів враз стали вільними?

(Закінчення буде)

Роман Савицький, мол.

„За океаном"

Відомий композитор, критик та найбільший музиколог української діяспори Василь Витвицький (проживає в Нью Джерзі) якраз подарував українській громаді ЗСА та й Україні ретроспективну збірку своїх вибраних пісень. Заповіджена ще весною на третій квартал 1996 року, вийшла вона з друку точно й згідно з пляном у Львові під егідою львівського відділу Спілки Композиторів України та Музикознавчої комісії НТШ. Її назва — „За океаном, збірник статтей".

В. Витвицький (фото з молодших літ, з власноручним підписом).

Назва невипадкова, бо автор працює за океаном з 1949 року. Як дійсний член НТШ та активний громадський діяч, В. Витвицький особисто вирішив, які саме його дослідження, публіцистичні чи музично-критичні статті (створені за більш як півстоліття плідної діяльности) включити знову в наукowий обіг.

Редактором- упорядником цього видання, адресованого не тільки фахівцям-дослідникам, але й всім, хто цікавиться українською мистецькою спадщиною, є д-р Юрій Ясиновський. Цей провідний львівський музикознавець і діяч працював біля збірки В. Витвицького разом із Володимиром Сивохіпом, відповідальним за видання, увінчане іменним покажчиком і чепурною м'якою обгорткою.

Авторові власне й ходило о те, щоб його книжка була „м'яка" й цим імпонувала читачеві, щоб вона не вийшла лиш для декорації колекцій букіністів. В. Витвицький навіть завагався, чи включити в збірку повну бібліографію своїх публікацій, мовляв, чи не надто „тверді" будуть такі сторінки? Проте такі думки виявились лиш переходним акордом, і готовий каталог писань автора (243 одиниць) є чи не одинокою авто-бібліографією між провідними нашими музикознавцями (ні Ф. Колесси, С. Людкевича, ні З. Лисенко, В. Барвінський чи П. Маценко не оформили були подібне). Тим автор-науковець зощадив багато мороки вже й так переобтяженим нашим бібліографам.

Увертюра до збірника у формі творчого портрету В. Витвицького належить пензлеві Мар'яни Зубеляк. Її стаття чітка й виразно висувається на перше місце між подібними нарисами роботи давніших авторів. М. Зубеляк, між іншим, підкреслює намагання редакції „якомога точніше зберегти мову автора" (поза окремими питаннями правопису).

Головні частини самої книжки укладаються спорідненими статтями, чи б пак наближеними тональностями. Тут, поперше, вагоме гасло „До джерел", в яких свіжі й життєдайні струмені: М. Березовський, Д. Бортнянський, М. Лисенко, літописи кобзарів, Львів, пісні УСС-ів. Тут чи там гортаєм сторінки історії: гетьман К. Розумовський, О. Демуцький. А давноминуле входить постійно у недавнє: Б. Кудрик, Д. Ревуцький, А. Ольховський, А. Рудницький.

Життєві шляхи й портрети живі, особливо коли автор-маляр схоплює сучасність живого виконання одного голосу Іри Маланюк, чи двадцяти пальців Люби та Іринея Жуків — струн то голосових, то фортепіянових. Або струн строф Тичини чи Станковича сили великої талант...

Послідовно й пляново піклувався автор вкраїнськими темами в таких світочів, як Ліст, Барток, Прокоф'єв чи Шимановський (особисто шкодую, що не ввійшли до книжки праці про Шопена й І. Стравінського, хоч у історію обидва вони ввійшли давно).

Критична стаття п. з. „Музичне життя Америки — його досягнення й невдачі" дійсно належить збірці „За океаном" та кладе „точку над і", коли стверджує надмірне засилля американців творами російських композиторів. А вже безкомпромісовим акордом прозвучала тема музики й політики, справжнього інтернаціоналізму, але й дійсного фальшу російсько-

(Закінчення на стор. 3)

Оксана Сновидович-Мазяр

Ой там у Львові, на Високім Замку...

Напевно нема в світі ні однієї щирої української душі, яка не знала б цієї прекрасної стрілецької пісні про славний Високий Замок. Тільки мова піде не про неї — не про пісню — вірну стрілецьку супутницю, що зігрівала вояцькі серця в холодних окопах Першої світової війни та нагадувала їм про омріяне місто-легенду — найпрекрасніше місце на цілій землі. Я тільки дозволила собі взяти назву цієї пісні, бо так вже вийшло й, гадаю, зайвим буде пояснення, що й до чого опісля моєї розповіді.

Я любила Львів — люблю його й донині, любитиму повік. Він назавжди залишиться в серці, незважаючи, де в світі мені доведеться ще бувати. Особливим завжди був Високий Замок. Коли було важко — я несла туди свої турботи-клопоти, коли було радісно — летіла, мов на крилах. Особливим був Високий Замок. І донині не знаю, що манило мене туди — спокій, зелений шум дерев чи та велич, якою насолоджується людина, споглядаючи на красень-Львів, який ні перед ким не схилив голови, ні перед ким не кляк на коліна. Був мовчазний в хвилину грізну, й на його обличчі глибокими ровами пролягали зморшки. Мовчки переживав своє горе. Однак, навіть тоді — умів закріпити в серці надію — так все не буде! Він вірив сам і вчив вірити, боровся й кликав до борні, а як перемагав — тоді дзвінко святкував перемогу — ген-ген далеко за Львовом розносився гучним співом передзвін велетнів-дзвонів...

Львів таки вистояв не одну облогу за 740 літ свого вікування. Вистояв і найгіршу з них — московську окупацію. Вистояв проти дикої навали орди варварів і бузувірів. А тепер п'ять літ — випробування і під життєвою загрозою бути зіштовхненим з свого шляху — бореться день-у-день за своє краще завтра. Можливо, й тому притягає українців звідусіль його сила — недарма кажуть, що Львів — один з форпостів українства — ні, не останній, як би цього хотілося нашим недругам — одна з тих нескорених, непіддатливих і нездоланих твердинь України. Бунтівний Львове, я горда за тебе!

Може це все разом і є розгадкою таємничости моєї любови до Львова, те особливе, що манило мене до його царини — Високого Замку. Я знала, що саме там мене завжди чекає щось несподіване і дуже значиме...

Саме от тут, на найвищому пункті семи горбів, на тій височині, де спочивають руїни Данилового Замку, ми зустріли групу молоді — школярів з Умані, які у супроводі двох вчителів прибули на коротку візиту до Львова. Що ж можна сказати — діти як діти — веселі і життєрадісні, гарно вдягнені — таки дуже гарно, принаймні я б ніколи їх не відрізнила від численних закордонних туристів, які нині відвідують Львів. Чи це „плюс" для них — час покаже, бо „зустрічають за одягом...". Можливо, буде до речі зазначити, що багато людей нарікає на невлаштованість в Україні. Якщо добре зодягнені люди — не випадковість, а стандарт, тоді чому нарікання? Або щось не „грає", або „пере-борщення".

...Клацали апарати — фотографії на пам'ятку. Особливо багато позували дівчата — закономірна річ — вони ж бо в своїх 14-16 літ прекрасні, мов квіти з княжого городу. Сонячні усмішки, квітучі усмішки, справді серце втішалося, коли споглядала на них. Навіть якось не хотілося чути, що „Сонце в глаза" їм світить, таки чаром віяло від усього разом — молодости, осіннього Львова, давнього Замку, казки, в яку важко було повірити, що я тут знову і не сама, як було колись, а в двійку з моїм найкращим і коханим...

Та очевидно правдиве — усьому доброму скоро приходить кінець, десь, мов з-під землі, мов з якої темної печери з'явився „гід" (ну ж нарікли в сучасній „українській" мові туристичного провідника — додай ще літеру „о" напочатку — не надто гарне слово вийде...). Ото ж користаючи з нагоди, прислухаємося до його оповіді. „Вот ми здесь на Високом Замке...", — починається його „оповідь". Олександер запитливо дивиться на мене, мовляв, що за дива — українські діти, в українському місті та ще й в Україні повинні слухати таке? Я знизую плечима: „Зачекай-но". А розповідь „пливе" — історія від 39-го року, а де ж 700 літ? Гіркий той рік, кривавий той місяць, а не „золотий", як вони собі його назвали. Та щоб ані Львів, ані Україна того року в житті не знали, щоб може так, як в італійців „13", був зник, ніж мав наступити і стільки горя принести впродовж тих усіх довгих літ.

По „викладах" підходжу до гіда, питаю, з якого б'юра він і чому екскурсію провадить російською мовою. Він дивиться на мене колючим поглядом, бо звертаюся до нього по-українськи. „Їм всьо равно", — нарешті видушує з себе „гід". — „А що ви хочете?", — бурмосить попід ніс і щелепи нервово румигають, мов би щось (чи когось) пережовують. „Нічого доконечного, тільки не дискредитуйте Львова в очах цих молодих людей. Це ж бо ганьба і злочин супроти цієї землі, що дала пристановище таким, як ви", — відповідаю йому. „Та зрештою ви собі присвоїли це місце — так як варвари. Ніхто вас сюди не запрошував". Гід мовчав, мов води в уста набрав, гадаю можливо це й було найкраще, бо не мав би мені і так що сказати. Важко на правду правдою відповісти.

А тим часом діти обступили нас, — щира правда, що молодь беззастережлива і відкрита. Мов з міха посипались запитання, — а звідки ми, а як те і це і т. д. Якось справді тепло було в їх оточенні, мабуть не розійшлися б повік, коли б не брак часу та різні дороги. Великою несподіванкою для юних уманьців таки був мій супутник, який хоч народився далеко поза межами України, однак міг свобідно спілкуватися досконалою

(Закінчення на стор. 3)

85-ліття найстаршої організації української молоді

В репрезентативній залі Спілки Української Молоді в Монтреалі 19-го жовтня ц. р. Пластова Станиця Монтреалю відзначила 85-ліття Пласту, що був оснований у 1911-ому році у Львові д-ром Олександром Тисовським, сином славетного нашого Каменяра Івана Франка — Петром та Іваном Чмолою.

Як голосить історія, основання Пласту почалося в Галичині та Буковині ще перед Першою світовою війною, що пізніше, від 1917-го року, групи українських скавтів помалу переносилися на схід до Білої Церкви, Києва та інших міст Української Народної Республіки, організатором чого в той час був Євген Славченко. Отже за часів УНР, хоч коротко, Пласт залишив також по собі сліди на сході України.

З часом між двома світовими війнами зайшли великі зміни — Пласт і далі існував на Заході — Закарпатті та Чехії. У 30-их роках польська влада зліквідувала Пласт, але, не зважаючи на це, він і далі продовжував свою працю у підпіллі.

З кінцем Другої світової війни Пласт почав відроджуватися у багатьох країнах Центральної та Східньої Европи, з упадком комунізму на сході та в Польщі.

1989-ий рік приніс відродження Пласту у Львові та багатьох областях заходу України, що і помалу перекинулося знову на схід. З відродженням нашої Батьківщини Пласт осягнув дуже багато, і в серпні 1995-го року делегація скавтів в числі 48 брала офіційну участь у 18-ому Світовому Скавтському Джемборі в місті Дронтен, Голяндія, а наступного року в селі Невицьке, недалеко від Ужгороду, Закарпаття, відбулося Перше Українське Джемборі.

Оце трохи про історію Пласту, а тепер дозволю описати перехід самих святкувань в Монтреалі, що заслуговують на спеціяльну увагу своїм стилем, запляновинням, ідеями та зрозумінням самого 85-ліття нашою молоддю Монтреальської Станиці на чолі з комітетом Ювілейного Бенкету, головою якого був пл. сен. Володимир Куліш та членами: ст. пл. Люба Ґайда, ст. пл. Маркіян Ковалюк, ст. пл. Марко Коненець, ст. пл. Ліда Куліш, ст. пл. Олена Цехмістро, ст. пл. Ярема Роніш, ст.пл. Наталка Новицька.

У прекрасно удекорованій залі, що цими святкуваннями відрізнялася своїм художнім смаком, домінацією скавтських кольорів — темнозеленим та золотим. — На стіні над головним столом, що стояв майже в довжину залі, красувався пластовий герб роботи Івана Блищака із вітанням СКОБ, а по обі сторони „1911-1996“ та „85-ліття“.

Естетично удекорована заля і господарі свята під звуки лагідних мелодій зустрічали понад 300 гостей, серед яких почесні: в заступстві амбасадора України в Оттаві Володимира Фуркала — полковник Михайло Різун — військовий аташе амбасади з дружиною; представники Збройних Сил України, що сьогодні на вишколен-ні у військовому коледжі Сен Жан де Рішел'є біля Монтреалю; голова Крайової Пластової Старшини Торонто — пл. ст. Таня Джулинська з чоловіком. Від конгресу КУК, Відділ в Монтреалі, адвокат Євген Чолій; делегати церковних громад та різних установ, священнослужителі — капеляни обох віровизнань; молоді та старі пластуни-сеньори, що вже їх діти, а може і внуки, що сьогодні перебрали не один їх місце, своєю присутністю додавали теплоти, родинности. Це виявлялося у вітаннях, поцілунках, коли зустріч була дійсно великою несподіванкою для багатьох і часто проносилося через залю: „Як приємно з вами сьогодні зустрітися. Подивіться на цю залю — та це ж чудо, що зробила наша молодь“.

Дехто з гостей були самітні, але в атмосфері, що панувала на залі, ця самітність вмить щезала, бо ціла заля представляла в цей вечір одну велику українську родину, огорнуту теплом, привітністю та увагою господарів.

Голова Комітету ювілейного бенкету пл. сен. Володимир Куліш відкрив вечір святкувань. Привітавши гостей, покликав Ярему Роніша та Наталку Новицьку далі продовжувати програму святкувань. Після оприлюднення головного стола і вітань цілої залі була подана смачна вечеря. Привітна услуга — молоді хлопці та дівчата в українських вишиваних сорочках — частували гостей різними стравами; був відкритий бар, хто бажав набути різні напитки, окрім вина, що було подано разом із вечерею.

Обличчя гостей висловлювали задоволення та подяку всім, хто спричинився цій небувалій імпрезі.

Після вечері військовий аташе амбасади в Оттаві полковник Михайло Різун виголосив дуже змістовну промову, в якій відзначив цінність Пласту, як організації української молоді, що вже змалку виховує дитину любити свій народ, свою державу, свою родину, свої звичаї; звернув увагу на виховання прийдешнього покоління. Почесний гість склав також привіт від амбасадора Володимира Фуркала, що не міг взяти участи у цих святкуваннях.

До слова було покликано гостю з Торонта, голову Крайової Пластової Старшини пл. ст. Таню Джулинську. Вона дуже цікаво представила присутнім історію найстаршої організації української молоді Пласт, ціль існування, його напрямні та які успіхи сьогодні осягнуто на сході України.

З черги слідував привіт голови Конгресу Українців Канади, Відділ в Монтреалі, адвоката Євгена Чолія, що також зазначив дещо з історії Пласту, його основоположників і користь, яку ця організація дала молоді. На закінчення офіційної частини святкувань дякувала всім гостям голова Станиці в Монтреалі Ганя Паньків.

Художня частина складалася з юнацького виступу пластунів (певні вправи) під проводом ст. пл. Яреми Роніша; виступ пл. учасника Романа Заводи, піяніста. Далі слідував виступ танцювального ансамблю Марунчака під мистецьким керівництвом Дони Марунчак. Своєю хореографією, кожним рухом, зіграністю виконавців — він пригадав нам Петра Марунчака, коли діти багатьох присутніх танцювали в його ансамблі.

Цей виступ був дуже добре продуманий тим, що за життя Петра Марунчака його ансамбль, на запрошення КУК, Від-діл Монтреаль, ніколи не відмовляв збагатити програму на багатьох академіях та концертах.

Я звернула також увагу на фільм, що був висвітлений „слайдами“ з цікавими поясненнями Юрія Мончака та представив історію заснування пластового табору „Батурин“, властиво відродження Пласту у 1950-му році, що знаходиться в дільниці „Савт Болтон — Істерн Тавншип“.

Підчас висвітлення фільму нераз можна було чути оплески та вигуки дійсного задоволення, коли не раз і не два присутні бачили себе в молодих роках при праці заснування своєї станиці.

Святкування закінчилося балем. Під звуки ансамблю „Бурлаки“ гості пішли в танець.

Цим бенкетом-балем Пластова Станиця Монтреалю гідно відзначила 85-ліття найстаршої організації української молоді. І це є прикладом відзначення річниць життя молодої людини, дітей; чого їх у свій час вчили батьки, які також були пластунами і вважали, що Пласт дасть їх дітям добре виховання.

На закінчення дозволю собі ще раз скласти особливу подяку Ювілейному Комітетові та окремим учасникам, що своєю жертвенною працею додали широку шану, краси й особливої ввічливости до гостей.

Люді Куліш треба скласти окрему подяку за подарунок картини-графіки на розіграшку. Івану Блищаку — за художньо виконану емблему Пласту „СКОБ“, Ірині Кравчук за калач, пл. сен. Христі Моті за свічки ручної роботи, ст. пл. Леоніду Цехмістрові та ст. пл. Роману Винницькому висловлюємо подяку за спеціяльну увагу до гостей стола.

І безперечно, треба сказати, що офіційна частина закінчилася відспіванням національного гимну.

Слава Пластові — СКОБ!

Тетяна Носко-Оборонів

Парафія у Виппані активізується

Буває, що установи чи організації ростуть і розвиваються, а згодом сповільнюють свою активність і хиляться донизу, а відтак знову ідуть вгору і знову ростуть і розвиваються. Так сталося і з нашою парафією. Багато людей з громади, що були активні, минулися, деякі десь перенеслися або постаріли. Постарівся і похилився наш колишній парох о. Йосиф Панасюк після понад сорок років відданої служби при парафії св. Івана Хрестителя. І при такій непомітній похилості наша громада також похилилася, приспалася.

Але з новим роком, за ініціятивою нашого Митрополита Сулика, о. Панасюк був звільнений від обов'язків парафії і відійшов на давно заслужений відпочинок до Фльориди. На місце отця емерита Митрополит призначив о. Юрія Маркевича. Поки перейшли всі формальності перебрання парафії, парафіяни довідалися, що наш новий парох досить активний і напевно бездільно в парафії сидіти не буде. Передбачення здійснюється. О. Маркевич перебрав парафію в першу неділю березня, і відразу першого дня оглянув парафіяльну господарку: церкву, залю, приходство і подвір'я, і своїм спостережливим оком побачив і збагнув, що тут невідкладно треба зробити. Зараз в наступну неділю відбулися загальні збори парафії, на яких о. Маркевич познайомив присутніх зі станом парафії і що в першій мірі треба зробити та просив нашої співпраці.

На тих зборах вибрано двох нових мужів довір'я і господарчий комітет, до котрого ввійшло шість осіб. Тими виборами парафіяни стали співвідповідальними за парафію, чого дуже добивався наш новий парох. Отцеві Маркевичеві дуже подобалося, що мужами довір'я громада вибрала двох людей молодого покоління і до господарчого комітету як старших, так і молодших парафіян. Чотири тижні кількаособова група важко працювала при відчищенні і відреставруванню приходства. Працювали жінки й мужчини. Почищено грунтовно церкву. Прийшли погідні весняні дні, і це дало можливість прибрати обійстя церкви і приходства. На частину подвір'я навезено каміння, щоби дістати більше місця на паркування авт. При виконанні роботи помагав і наш парох.

З весною зблизилися Великодні Свята, тому парох з великою серйозністю робив приготування, щоб празник Воскресіння Христового відсвяткувати якнайвеличавіше. Куплено нову, дуже гарно намальовану Плащаницю до Божого Гробу. Отець Юрій надрукував потрібні підручники до відправ на Великий Четвер, П'ятницю і Воскресну Утреню. Скликав співучих людей, щоби з ними вправляти наші святочні мелодії.

Прийшов Великий Четвер. О сьомій годині вечора наш парох почав відправу Страстей, і тут збулася якась надзвичайна містика. Всі ми тут вже знаємо, що о. Юрій обдарований гарним баритончим голосом, але того вечора, принайменше для мене, його голос звучав величніше. Дванадцять уступів Євангелії, в яких описані муки Христа Спасителя, зміст гіркоти і терпіння, з мольбою виконані голосом о. Юрія, вводили учасників відправи в настрій пережиття подій страстей нашого Спасителя. Неможливо було не повірити, що цей зворушливий спів не линув немов приємний запах молитви перед престолом Всевишнього Господа.

У Великодну Неділю було дві Служби Божі і церква була на обох заповнена вірними. Відсвяткувавши празник Воскресення, наші парафіяни взялися наново до праці. Перебудовано при церковній залі кухню, зроблено тут все після вимог інспекторів міста. Очевидно, що така перебудова і вивінування кухні коштувала кільканадцять тисяч, а це на нашу невеличку парафію поважний видаток, але цей видаток взяв на себе гурт жінок під керівництом Ліди Марусин і Євгенії Козак, котрий відразу взявся за роблення пирогів, голубців і печива. Мужчини взялися за упорядкування подвір'я. Навезено кільканадцять троків землі і засіяно травою. З великим успіхом іде продаж пирогів і печива.

15 вересня відбувся досить успішний парафіяльний пікнік з участю наших парафіян і сусідніх околиць. Зараз після пікніку, 21 вересня, наші пані-господині також взяли участь з пирогами і печивом на Українському Фестивалю в Garden State Arts Center, де придбали гарний дохід на потреби парафії. В днях 25 і 26 жовтня знову пані-господині влаштували Ярмарок Незабутніх Скарбів, тобто вживаних речей. І цей ярмарок також мав свій успіх на користь парафії, бо не тільки що продавали подаровані „скарби“, але й також розпродали всі пироги і печиво.

Наша парафія також і духово відроджується. В церкві тепер у всі річні свята відправляються дві Служби Божі: одна рано в дев'ятій, а друга, для працюючих, в сьомій вечором. Навіть раз у тиждень правиться Служба Божа вечером, щоб дати змогу тим, що працюють, взяти участь у ній під час тиждня. Вже від 8-го вересня в нашій парафії щонеділі відправляються дві Служби Божі. Через довгі роки відправлялася тільки одна, тому що парох доїжджав до місійної церкви у Ремзі, а тепер перебрав цю відповідальність парох з Спрінґ Велі, Н. Й.

Від першої неділі жовтня почалася катехізація дітей між двома Службами Божими. Навчання релігії ведуть Сестри Служебниці зі Славзбургу. В маленькій залі під церквою влаштовано дві кімнати для навчання релігії. Ці кімнати також вживаються організації СУМ і Пласту на свої сходини.Таким ходом о. парох зробив великий крок вперед. Завдяки тому до церкви приходять молоді подружжя. На жаль, ще не всі родичі посилають туди своїх дітей, але хочеться вірити, що врешті всі зрозуміють, що без Бога і без Церкви виховати дітей у християнських засадах наших батьків буде неможливо.

Ми, як народ, у величезній мірі завдяки нашій Церкві пройшли віки неволі і не пропали. Коли перегорнути сторінки нашої історії побачимо, що деякі епохи часу, сторінки нашої історії, творили отці Церкви. Ми могли б пропасти, якби не Церква. Те саме діється з нашою діяспорою. В деяких місцевостях, де колись були зорганізовані українські громади, тепер лишилась тільки церква. Хочеться вірити, що і ті, для котрих богом став доляр, побачать, що вони з тим тільки самі, схаменуться і навернуться до Церкви і до громади. Віримо, що і всі решта, що їх тут нема з інших мотивів, скорше чи пізніше прийдуть до нашої Церкви і громади.

В нашій ситуації тут назріває потреба збудувати більшу церкву і більшу парафіяльну залю, в котрій знайшли б місце церковна громада, молодечі організації і громадські установи.

А. Біланич

Пропонують механізм...

(Закінчення зі стор. 1)

не є предметом переговорів з Російською Федерацією, що визначається виключно законодавством України".

Як сказано у висновку науково-експертного відділу секретаріяту Верховної Ради України з цього законопроєкту, "пункт перший проєкту закону, де визначається термін перебування військових формувань Російської Федерації, не визначає порядок їх виведення. Доцільно цей пункт конкретизувати. На наш погляд, — сказано у висновку, — цей законопроєкт має бути прийнятий, але з урахуванням політичної ситуації навколо поділу Чорноморської фльоти і відносин між Україною і Росією".

У ЧЕТВЕР, 21-ГО ЛИСТОПАДА, Генрі Ціснерос, найбільше знаний державний службовець вищої ранґи латино-американського походження в Уряді президента Билла Клінтона, зрезигнував зі становище секретаря Департаменту розвитку і розбудови міст. Він є одним з цілого ряду членів Уряду та дорадників Білого Дому, котрі після виборів заявили про свій відхід зі своїх становищ. Г. Ціснерос про своє рішення повідомив Президента, ще перед його від'їздом до Австралії та Азії. Причиною свого рішення Г. Ціснерос подає фінансові труднощі, а не будь-які політичні міркування.

КОНҐРЕСОВЕ СЛІДСТВО ВИКАЗАЛО, що незважаючи на пересторогу Департамент торгівлі в 1994 році дозволив на продаж американського машинового обладнання Китаєві. Ще напередодні продажу згаданий департамент попереджено, що Китай це обладнання може ужити не для цивільних цілей, а радше для далекосяжних військових проєктів. Ця справа розглядається для того, щоб встановити чи цей продаж здійснено всупереч існуючому американському законодавстві.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Південної Африки П. В. Бота, у четвер, 21-го листопада, заперечив будь-яку свою причетність до збомблення в 1988 році, церковної головної кватири. Крім того, він сказав Архиєпископові Дезмондові Туту, який перебуває на пенсії, але очолює Комісію правди і замирення, що не зробив нічого такого, щоб звертатися за амнестією. П.В.Бота досі відмовлявся співпрацювати зі згаданою комісією, називаючи її працю „полюванням на відьом“. Все ж таки погодився та відбув приватну двогодинну зустріч з Архиєпископом Д.Туту і після того опублікував свою заяву.

В АВСТРАЛІЇ МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 21-го листопада, суддя засудив на досмертне ув'язнення убивцю, котрий весною в туристичному місці Тасманії убив без вибору 35 осіб. Головний суддя Вілліям Кокс видав 35 окремих присудів Мартинові Браєнтові та у виповненій рідними убитих судовій залі заявив, що підсудний ніколи не матиме змоги бути помилуваним. В Австралії смертної кари немає. М. Браєнт, якому всього 29 років без будь-якої провокації убив 35 осіб, а поранив 19 на руїнах Порт Артура, карної колонії XVIII століття, що є цікавим туристичним обєктом.

Галина Сухомлин-Маняко

Карпатська мати

Мати ростила синів, для себе й для України,
Плекала в них душі орлів, водила на верховини,
Вчила їх вірними буть любові, добру і Богу,
І не пускать ворогів до батьківщини порогу.
Та вибухла люта війна... Сини не вернулись з походу,
Віддавши своє життя за волю свого народу,
Кохані її орли... Посивіла мати з горя...
А кров, як ріки, лилась з Карпат до Чорного моря...
Змагалась УПА на смерть за кожну рідну стежину,
Готова розбити вщерть усіх катів України,
А їх не злічити в нас. Всі ласі нас уярмити,
Щоб наш смолоскип погас, щоб ніде було нам жити.
Ми теж програвали в боях... та знову з колін вставали,
І ті, що гнобили нас, від помсти бартки тікали!
Ми віримо свято у те, що з нами Вкраїни Правда,
І з нами вона розіб'є облуду і підлу зраду,
І хай пам'ятає Москва: Вкраїна має державу,
І в світі знову росте її невмируща слава!
Народ наш людству несе на щедрих долонях хлібину,
І наша мужність спасе від смерти своє Україну,
Її яблуневу красу, і пісню, і соняшну мову,
І Бог на суд приведе моєї землі людоловів.
І буде їх мати судить, уся посивіла від горя,
За те, що вбивали дітей і вилили крови море.

Росія випрацьовує...

(Закінчення зі стор. 1)

Асистент російського президента у міжнародних справах Дмитрій Рюріков заявив на презентації доповіді, що найреальнішим у просторі колишнього СССР є тісний військово-політичний та економічний союз Росії, Білорусі, Казахстану та Киргизії. Він висловив жаль, що покищо практично виключена можливість участи України в такому об'єднанні. За його словами, неодноразове відкладення поїздки президента і прем'єра Росії в Україну свідчить про те, що уряди обох країн не дійшли до згоди з принципових питань.

Як відомо, найбільші розбіжності між двома країнами існують у питанні поділу Чорноморської фльоти і статусу Севастополя.

Ой там у...

(Закінчення зі стор. 2)

українською мовою. А це на додаток до перфектного володіння англійською та еспанською. Можливо не зайве сказати, що за час нашого перебування його не раз нагородили компліментами на зразок „яка у тебе чудова мова“, чи як „гарно спілкуєшся по-українськи“...

... Загальному захопленню не було меж, але особливо зворушливим для нас було запрошення чарівної дівчини з Умані до них на гостину. „Приїжджайте до нас до Умані“, — дзвеніли живим сріблом дівочі голоса. „Спаси Біг“, — на прощання промовили ми своїм несподіваним знайомим — „неодмінно приїдемо“, — пообіцяла я — ми ж одна українська родина.

Гід зник, мов у воду кинув. Що правда, то не гріх — незатишно йому було поміж нами. Українці ніколи не запитують когось „що ти хочеш“ — вони лиш щиросердечно запрошують на гостину і „приймають, чим хата багата“ навіть тих, кого випадково пізнають, бо „гість в дім — Бог в дім“. І це, як видати, в нас передається по-спадковости — від покоління до покоління. Прекрасна українська спадщина і засвідчена була вона там у Львові, на Високому Замку, бо козацькому роду нема переводу...

„За океаном“...

(Закінчення зі стор. 2)

го „піклування“ тими, яким ніколи не були любі „ведмежі обійми“.

Тому-то останній розділ про трагедію й тріюмф В. Барвінського звучить якось особливо піднесено й недвозначно.

Проте звучатимуть стрункі рядки Витвицького під кінець нашого століття і в наступному. Вони ж будуть утвердженням, добрим і тривалим. Його публікація — подія. Уже відбулася врочиста презентація цієї книжки в приміщеннях Музею С. Крушельницької у Львові (16-го жовтня ц. р.). В програмі: камерний концерт із творів В. Витвицького та Скрипкової сонати М. Березовського — відкритої в Европі нашим музикологом. Присутні мали теж нагоду оглянути добірну виставку видань та музичних творів В. Витвицького. Він одержав програмку з підписами всіх виконавців, включно з підписом „винуватця“ церемоніялу — Ю. Ясиновського.

Подібні презентації відбудуться теж у Кракові та в Коломиї — місті народження В. Витвицького. І ще одне: нововидана книжка служить прикладом для подібних видань в діяспорі; у ній відсутня так звана „еррата“, бо немає друкарських чортиків чи помилок.

Замовляти (враз із чеком на суму 10 дол.) слід під адресою: Roman Sawycky, 205 Casino Avenue, Cranford, N. J. 07016.

У 37 РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

МИКОЛИ ШУСТА

який відійшов у вічність 25-го листопада 1959 р.
відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в понеділок 25-го листопада 1996 р., о год. 6:30 ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку

Про молитви просить:
син ВАСИЛЬ ШУСТ

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Стан чемпіонату професійної ліґи України

Продовжується розгривки за чемпіонат вищої професійної футбольної ліґи України. В 13-ій рунді Київське „Динамо“ перемогло „Прикарпаття“ з Івано-Франківська вислідом 2:1. Після тієї перемоги „Динамо“ знову відірвалося в показнику табелі ігор від своїх переслідувачів, тобто Одеського „Чорноморця“ і Полтавської „Ворскли“, маючи досі здобуток 31 точок.

Інші висліди тієї ж рунди розгривок: „Шахтар“, Донецьке—ЦСКА, Київ — 3:0, „Дніпро“, Дніпропетровське — „Нива“, Тернопіль — 2:2, „Нива“, Вінниця — „Кривбас“, Кривий Ріг — 0:3, „Торпедо“, Запоріжжя — „Чорноморець“, Одеса — 1:2, „Кремінь“, Кременчук — „Металюрг“, Запоріжжя — 4:1, „Карпати“, Львів — „Зірка — Нібас“, Кіровоград — 2:0, „Таврія“, Симферопіль — „Ворскла“, Полтава — 1:1.

Показник табелі ігор після 13-ої рунди розгривок:

Клюби	Точки	Ґолі
1. „Динамо“, Київ	31	31:8
2. „Чорноморець“, Одеса	28	23:13
3. „Ворскла“, Полтава	25	22:11
4. „Дніпро“, Дніпропетровське	24	23:10
5. „Шахтар“, Донецьке	23	22:11
6. „Зірка–Нібес“, Кіровоград	22	13:17
7. „Карпати“, Львів	20	16:12
8. „Металюрґ, Запоріжжя	18	16:17
9. „ЦСКА“, Київ	17	13:16
10. „Нива“, Тернопіль	17	13:17
11. „Таврія“, Симферопіль	15	12:17
12. „Торпедо“, Запоріжжя	14	13:17
13. „Кремімь“, Кременчук	11	12:24
14. „Кривбас“, Кривий Ріг	10	12:26
15. „Нива“, Вінниця	10	5:15
16. „Прикарпаття“, Івано-Франківське	8	11:26

ФУТБОЛ В УКРАЇНІ
Португалія — Україна 1:0

Тієї першої поразки зазнала національна репрезентація України в третіх елімітаційних змаганнях за Чашу світу. Завдяки цій перемозі збірна Португалії перейняла від України чолову позицію в 9-ій Европейській підгрупі, маючи на свойому конті 7:5 точок і 5:1 відношення ґолів. Україна покищо займає друге місце (6:3 точки і 3:2 відношення ґолів). Дальші місця займають Німеччина (4:1 точок), Вірменія (3:5), Північна Ірляндія (2:5) і Албанія (1:7).

Решту змагань в своїй підгрупі Україна має визначено на наступний рік. Пригадуємо, що до фінальних розгривок за Чашу світу, що пройдуть у Франції в 1998 році, автоматично входять першуни підгруп, одна дружина з 9-ти підгруп, що матиме найкращий показник точок і ґолів і остаточно переможець „плей оф“ дружин, які займуть другі місця в своїх підгрупах. Фаворитом на першуна 9-ої підгрупи є Німеччина. Португалія, Україна і Північна Ірляндія борються за друге місце.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 15-го ГРУДНЯ 1996 р.

Дітройт, Миш. Річні загальні збори 175-го Відділу УНС відбудуться о год. 2:00 по пол. в Домівці СУА, 27040 Раєн вул. у місті Воррен. Вибір нової Управи. Гутірка при каві й солодке. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться півгодини пізніше, без огляду на кількість присутніх.

— Леся Лаврин, фін. сек.

❊ РІЗНЕ ❊

Мужчина 83 років шукає співмешканця, чи співмешканку. Оплата тільки за половину електрики та огрівання.
Телефонувати: Лексингтон, Н.Й.
(518) 989–6437

❊НА ПРОДАЖ❊

На продаж умебльований апартмент (1/2 дуплексу), 5 кімнат carport, біля мінерального озера у Worm Mineral Springs, Florida і Укр. Культ. Осередку у North Port.
тел.: (313) 427–5975

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊